

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๘/๒๕๕๔

วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (กรณี พลโท สวี ออรุ่งโรจน์ และคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา เป็นกรรมการบริษัท)

ประธานวุฒิสภำทำหน้าที่ประธานรัฐสภาเสนอคำร้อง ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔ ข้าราชการศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ในปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ซึ่งเป็นองค์ตามรัฐธรรมนูญ ที่มีกรรมการ ป.ป.ช. ที่ไม่มีคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามมาแต่ต้น จะมีผลทำการที่ได้กระทำไปแล้วทั้งปวงต้องเสียไป หรือไม่

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณาเป็นอย่างเดียวกันกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

โดยที่ข้อเท็จจริงที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับมีเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ได้ ไม่จำเป็นต้องแสวงหาพยานหลักฐานอื่นใดอีก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๗ มาตรา ๒๕๖ มาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒ มาตรา ๒๖๐ มาตรา ๒๖๖ มาตรา ๒๕๗ ถึงมาตรา ๓๐๒

๒. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๘ มาตรา ๓๘๖ มาตรา ๘ มาตรา ๘๒๗ มาตรา ๘๓๑ มาตรา ๑๑๕๑ มาตรา ๑๑๕๗ และมาตรา ๑๑๖๗

๓. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๕ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๒๕

๔. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ และมาตรา ๑๕

ปัญหาที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย

๑. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องที่ประธานวุฒิสภำทำหน้าที่ประธานรัฐสภาเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณารวมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ว่า การที่พลโท สวี สวี ออรุ่งโร

และคุณหญิงปรีชา เกษมสันต์ ณ อยุธยา เป็นกรรมการบริษัท โดยที่ปรากฏหลักฐานทางท
ยังมีได้ลาออกก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ป.ป.ช. จะถือว่ากระทำการอันต้องห้าม
กรรมการ ป.ป.ช. มาตั้งแต่ต้น หรือไม่

๒. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งมีกรรมการ ป.ป.ช. ที่ไม่มีคุณสมบัติ หรือมีลักษณะ
หรือกระทำการอันต้องห้ามมาแต่ต้น จะมีอำนาจหน้าที่สมบูรณ์ หรือมีผลทำให้การที่คณะกรรมกา
กระทำไปแล้วทั้งปวงต้องเสียไป หรือไม่

คำวินิจฉัย

เนื่องจากประธานวุฒิสภากำหน้าที่ประธานรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ เสนอ
ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ นั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖
“ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้น หรือ
รัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” จึงเห็นว่า

ปัญหาแรก

การที่กรรมการ ป.ป.ช. กระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ วรรค
ตามที่ผู้ร้องเสนอคำร้องมานี้ แม้จะมีใช่เป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่โดยตรงขององค์กรตามรัฐ
แต่เนื่องจากมีปัญหาค่าที่ต้องพิจารณาต่อเนื่องจาก คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งมีกรรมการ ป.ป.
คุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามมาแต่ต้น จะมีอำนาจหน้าที่
หรือมีผลทำให้การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กระทำไปแล้วทั้งปวงต้องเสียไปหรือไม่ ดังนั้น
ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญจึงต้องรับคำร้องในส
ปัญหานี้ไว้พิจารณาด้วย

สำหรับ พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์/ผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งแจ้งต่อศาล เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม
ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ทำหนังสือลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ขอลาออกจากตำแหน่งกรรมก
เดอะ เบสท์ เจเนอรัล คอมมูนิเคชั่น จำกัด ยื่นต่อพลเอก เอี่ยมศักดิ์ จุลสาริตต์ กรรมการผู้
แต่เพียงผู้เดียวของบริษัท ฯ พลเอก เอี่ยมศักดิ์ ฯ รับทราบการลาออกโดยเขียนข้อความว่า
และลงลายมือชื่อพร้อมกับตำแหน่งประธานกรรมการบริษัทในใบลาออกแล้ว เมื่อวันที่ ๒๗ ก
๒๕๔๐ และตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่เคยเข้าไปในบริษัท ฯ หรือจัดการก
บริษัท ฯ พลเอก เอี่ยมศักดิ์ ฯ กรรมการบริษัทผู้มีอำนาจไปขอจดทะเบียนแก้ไขรายชื่อกรรมก
ให้ตรงกับความจริงในภายหลัง ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงไม่มีลักษณะกระทำการอันต้องห้ามในการเป็น
ป.ป.ช. ตั้งแต่วันที่ขอลาออก พร้อมกับส่งคำให้การเป็นหนังสือลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔
พลเอก เอี่ยมศักดิ์ ฯ ซึ่งเป็นพยานยืนยันคำให้การของผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นหลักฐานด้วย

ส่วนคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา/ผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งแจ้งว่า เมื่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ทราบ ในวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ว่า วุฒิสภาเลือกผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นกรรมการ ป.ป.ช. ขณะนั้นผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นกรรมการบริษัท อมรเกษม จำกัด บริษัท เกษมวนารม จำกัด และบริษัท วงศ์อมร จำกัด ผู้ถูกร้องที่ ๒ เขียนหนังสือลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท ทั้งสามทันทีในวันเดียวกัน การลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท อมรเกษม จำกัด และบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด นายทะเบียนออกหนังสือรับรองให้ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๒ ส่วนการออกจากการเป็นกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด นั้น โดยที่บริษัท วงศ์อมร จำกัด จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของคุณหญิงวนิดา พุนศรีวิวงศ์ ซึ่งเป็นน้องสาว และผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่เคยเข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือจัดการ ดังนั้น ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงแจ้งคุณหญิงวนิดาฯ เป็นหนังสือพร้อมบอกกล่าวด้วยวาจาว่า ขอลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท

นางสาวสุภาภรณ์ ใจอ่อนนุ่ม ผู้แทนกรมทะเบียนการค้า/พยานศาล ให้การว่า การเป็นกรรมการบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๕๑ จะต้องให้ที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นตั้ง และบริษัทต้องนำความไปจดทะเบียน ส่วนการออกจากตำแหน่งกรรมการ กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ใช้มติที่ประชุมผู้ถือหุ้น เมื่อตัวแทนแสดงเจตนาลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท ย่อมมีผลทันที เพียงแต่มีผลต่อบุคคลภายนอกเมื่อนำความไปจดทะเบียนแล้วเท่านั้น

จึงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ (ในส่วนของเรื่องการเป็นกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด) มีคุณสมบัติ ไม่มีลักษณะต้องห้าม และมีได้กระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ และมาตรา ๒๕๘ วรรคหนึ่ง (๓) เพราะลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๕๘ วรรคสอง แล้ว มีคุณสมบัติ ไม่มีลักษณะต้องห้าม และมีได้กระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ในการเป็นกรรมการ ป.ป.ช. มาตั้งแต่ต้น

ทั้งนี้ การลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เรื่อง ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องของสมาชิกวุฒิสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีสืบคนสิ้นสุดลงเฉพาะตัว กรณีดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วนและบริษัท หรือไม่แล้ว และศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาปัญหานี้ โดยวางหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องการพ้น หรือไม่พ้นจากตำแหน่งในห้างหุ้นส่วนและบริษัทไว้ และมีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีขอไต่พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท ให้มีความชัดเจนว่า ผู้ใดมีหน้าที่ทำอะไร อย่างไร เมื่อใด แล้ว

ปัญหาที่สอง

ส่วนปัญหาที่ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. หากมีกรรมการ ป.ป.ช. ที่ไม่มีคุณสมบัติ มีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ หรือ ๒๕๘ วรรคหนึ่ง มาแต่ต้น จะทำให้การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กระทำไปแล้วทั้งปวงต้องได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า เป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ที่รัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้

ปรากฏว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๐ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ มาตรา ๒๕๑ ถึงมาตรา ๑ มาตรา ๓๒๑ มาตรา ๓๓๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ รวมทั้งกฎหมายอื่นๆ ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ วรรคบัญญัติว่า “รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้พอเพียงกับการบริหารงานโดยอิสระของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการตรวจแผ่นดิน” นั้น ทำให้เห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์จะปฏิรูปการเมืองและการปกครอง โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอย่างจริง คือ ส่วนที่ ๑ การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ส่วนที่ ๓ การถอดถอนจากตำแหน่ง และส่วนที่ ๔ การดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งผ่านการสรรหา และการเลือกโดยชอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ โดยคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ต่อมาเมื่อการพบข้อเท็จจริงภายหลังว่า กรรมการ ป.ป.ช. คนหนึ่งหรือหลายคนไม่มีคุณสมบัติ มีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ หรือมาตรา ๒๕๘ วรรคหนึ่ง ภายหลังที่คณะกรรมการสรรหา ๑ วุฒิสภาดำเนินการจนผู้ได้รับการสรรหาได้รับการแต่งตั้ง และปฏิบัติหน้าที่แล้ว แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ วรรคสอง จะบัญญัติว่า ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออก หรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในที่กำหนด ให้ถือว่า ผู้นั้นมิเคยได้รับเลือกให้เป็นกรรมการ ป.ป.ช. ... ก็ตาม แต่โดยที่ผู้นั้นได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ป.ป.ช. การกระทำของกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวย่อมจะกระทบกระเทือนกิจการที่เข้าร่วมกระทำไป รวมทั้งการได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น ก่อน

กรรมการ ป.ป.ช. ผู้นั้นออกจากตำแหน่งกรรมการ เช่นเดียวกันกับกรณีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๘ บัญญัติไว้เกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา และมาตรา ๑๕๒ วรรคสาม ซึ่งบัญญัติไว้เกี่ยวกับกรรมการการเลือกตั้ง และให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยชี้ขาด ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายทั้งแก่ส่วนรวม ผู้ที่ได้รับผลดีและผลเสียจากการกระทำทั้งปวงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เป็นธรรมแก่รัฐและบุคคลดังกล่าว นอกจากนี้ ยังจะเกิดผลที่แปลกประหลาดตามมาอีกหลายประการ เช่น สัญญาต่างๆ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงลายมือชื่อไปและปฏิบัติตามไปบางส่วนหรือทั้งหมดแล้ว ตลอดจนคำสั่งทางปกครองอื่นๆ ต้องเสียไปด้วย เป็นต้น

ดังนั้น เมื่อปรากฏภายหลังว่า กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดไม่มีคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามหรือกระทำการอันต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ หรือมาตรา ๒๕๘ ทั้งๆ ที่มีบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการสรรหา และวุฒิสภาซึ่งมีบุคคลจำนวนมากช่วยกันพิจารณาคัดเลือก จนกระทั่งดำเนินการแต่งตั้งเสร็จและทำหน้าที่แล้ว จึงมีผู้พบเห็นได้ว่า การพิจารณาตรวจสอบการมีคุณสมบัติ และการไม่มีลักษณะต้องห้ามซึ่งมีลักษณะค่อนข้างชัดเจน แต่เมื่อผู้มีอำนาจสรรหาและแต่งตั้งไม่พบว่า ผู้สมัครยื่นหลักฐานแสดงการมีคุณสมบัติ และการไม่มีลักษณะต้องห้ามมาแล้ว แต่การมีคุณสมบัติ หรือไม่มีลักษณะต้องห้ามหรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๖ และมาตรา ๒๕๘ (๑) และ (๒) นั้น ตรวจสอบได้ง่ามกรอบให้พิจารณา ส่วนการไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๘ (๓) และ (๔) นั้น ตรวจสอบได้ยากมาก เพราะเป็นเรื่องที่บุคคลอื่นเกือบจะไม่มีโอกาสทราบได้ บุคคลนั้นเองเท่านั้นที่รู้อยู่แก่ใจซึ่งอาจเป็นไปได้โดยมีเจตนาสุจริตก็ได้ว่า ตนมิได้กระทำการอันมีลักษณะต้องห้าม โดยเฉพาะการเป็นกรรมการบริษัท การให้ความเห็นทางกฎหมาย (ทนายความ) การรักษาพยาบาล (แพทย์) เพราะการลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า จะยื่นเป็นหนังสือ หรือทำด้วยวาจาก็ได้ ต่อกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัท โดยไม่ต้องมีรูปแบบอย่างใด และพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่มีเวลาตรวจสอบ ส่วนการให้ความเห็นทางกฎหมาย หรือการรักษาพยาบาลนั้น ทราบได้ที่ไม่กระทำเป็นอาชีพ ทราบนั้นอาจไม่เป็นการกระทำการอันมีลักษณะต้องห้าม ซึ่งจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นรายๆ ไป เป็นต้น

การที่ให้รัฐรับผิดชอบประชาชนในการกระทำของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะเป็ผลดีหรือผลเสียเสมือนว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีกรรมการ ป.ป.ช. คนใดไม่มีคุณสมบัติ มีลักษณะต้องห้ามหรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๖ และมาตรา ๒๕๘ วรรคหนึ่ง จึงเป็นการเหมาะสมและเป็นธรรมด้วยประการทั้งปวงที่จะต้องนำรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลมด้วย

เพราะพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ ซึ่งมีให้ใช้พระราชบัญญัติบังคับแก่องค์กรที่มีอำนาจตามรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะนั้น เห็นว่า การที่ผู้ร่างกฎหมายจำกัดอำนาจคดีให้รวมไปถึงองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เป็นการกระทำที่ถูกต้อง เพราะแม้จะเป็นหลักกฎหมายมหาชนซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง แต่ก็ไม้อาจนำพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับองค์กรตามรัฐธรรมนูญได้ เพราะจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ แม้กลุ่มคนที่ต้องเสียประโยชน์จะอ้างพระราชบัญญัติมาตรานี้ต่อศาลรัฐธรรมนูญ มีพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ แต่ถ้าถือว่า การกระทำทั้งหลายทั้งปวงที่องค์กรตามรัฐธรรมนูญกระทำเป็นอันต้องเสียไป กลุ่มคนที่ได้ประโยชน์มาแล้ว ย่อมจะคัดค้านหลักการนี้

สำหรับองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญก็เช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ และกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ย่อมต้องนำมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับด้วย

นอกจากนี้ ยังมีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘ ที่บัญญัติถึงการตราพระราชกำหนดเพื่อประโยชน์อันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะว่า ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติพระราชกำหนด สภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแล้วแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติ และสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้น แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น ทั้งนี้ ก็ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

ดังนั้น แม้ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยว่า กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดไม่มีคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้าม ในการดำรงตำแหน่งมาแต่ต้น หากกรรมการ ป.ป.ช. ผ่านการสรรหาและได้รับการแต่งตั้งโดยชอบแล้ว คำวินิจฉัยดังกล่าวนี้ย่อมจะต้องไม่มีผลกระทบต่อกรปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ดำเนินการเสร็จสิ้นมาแล้วก่อนหน้าการมีคำวินิจฉัยด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า

๑. ผู้ถูกร้องที่ ๑ มิได้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท เดอะ เบสท์ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ นอกจากการเป็นกรรมการบริษัท วงศ์อมร ๑ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกร้องทั้งสองจึงมิได้กระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญมาแต่ต้น

๒. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติคงมีอำนาจหน้าที่สมบูรณ์ แม้ว่าจะมีกรรมการที่ไม่มีคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างมาแต่ต้น ไม่มีผลทำให้การที่กระทำไปแล้ว ทั้งปวงก่อนหน้ามีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญต้องเสียไป

นายประเสริฐ นาสกุล
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ